

■ STÁTNÍ FINANCE

Státní dluh stoupí na 2,07 bilionu korun

Státní dluh Česka stoupí za tři čtvrtletí o 431,7 miliardy korun na 2,07 bilionu korun. Informovalo o tom dnes ministerstvo financí. Za růstem dluhu je především vydávání státních dluhopisů ministerstvem financí na krytí letošního schodku státního rozpočtu, který sněmovna kvůli dopadům šíření koronaviru zvýšila ze 40 na 500 miliard korun. Na každého Čecha tak nyní hypoteticky připadá dluh 194 000 korun.

■ SVĚTOVÁ EKONOMIKA

Americký průmysl klesl, maloobchodu se ale daří

Průmyslová výroba ve Spojených státech v září klesla o 0,6 procenta, což byl nejslabší údaj od jara a znamená, že oživování ekonomiky po koronavirovém propadu zpomaluje. Maloobchodní tržby se ale v uplynulém měsíci zvýšily o 1,9 procenta a rostly pátý měsíc po sobě. Údaje zveřejnila americká centrální banka (Fed) a ministerstvo obchodu.

■ VLAKOVÁ DOPRAVA

Leo Express omezí spoje na Orlickoústecku

Společnost Leo Express omezí od dnešního dne na Orlickoústecku vlaky o 19 procent. Redukuje školní nebo turistické spoje, uvedl kraj v tiskové zprávě. Snížení počtu vlaků kvůli úbytku cestujících již od stejného data oznámily České dráhy. V Pardubicích přejde na prázdninový režim MHD. Kromě redukce spojů budou upraveny provozní doby pokladen, některé budou na dobu platnosti omezení zavřené.

■ PODNIKÁNÍ

Stravenkové firmy zvažují podporu restaurací

Stravenkové společnosti Edenred či Sodexo, které ČTK oslovila, zvažují další podporu restaurací formou snížení nebo odpuštění poplatků. Vyzvali je k tomu představitelé Svazu obchodu a cestovního ruchu, Asociace hotelů a restaurací a Asociace malých a středních podniků a živnostníků. Stravenkové firmy také odmítly zavedení tzv. stravenkového paušálu od začátku příštího roku. Ten navrhlo ministerstvo financí jako alternativu ke stravenkám.

Korejčům se daří dělat věci včas. Dukovany by jim otevřely cestu na Západ

Petr Zenkner
petr.zenkner@economia.cz

Každý ze šesti uchazečů o jaderný tendr v Dukovanech nabízí řešení, která jsou podle expertů technologicky i bezpečnostně použitelná. Proto mohou při rozhodování o vítězi hrát důležitou roli rovněž další věci: třeba schopnost dokončit stavbu včas při zachování jejího rozpočtu nebo politická nejistota spojená s tím, že ruští a čínští uchazeči pro některé představují geopolitické riziko.

V těchto věcech má naopak výhodu jihokorejská firma KHNP (Korea Hydro & Nuclear Power), která je dceřinou firmou státem kontrolované společnosti KEPCO. Zájem o stavbu reaktoru v Česku Korejci oznámili v roce 2016.

Společnost ČEZ hodlá s výběrem dodavatele nového jaderného bloku pro Dukovany začít ještě letos. Znáno by mělo být za dva roky. Projekt má přijít na 160 miliard korun, podle kritiků bude cena dvojnásobná. Se zahájením stavby se počítá v roce 2029. Provoz má nový blok zahájit o devět let později.

Stavba bez zdržení

Zvládnutí termínu, které je momentálně ve světě při stavbě jaderných bloků spíše výjimkou, KHNP dokládá na svém první samostatném zahraničním projektu mimo Jižní Koreu.

SERIÁL HN

Uchazeči o dodávku nového bloku pro Dukovany

„Elektrárnu Barakah ve Spojených arabských emirátech můžeme považovat za reprezentativní projekt na klíč, který se drží rozpočtu i časového harmonogramu,“ řekl HN šéf českého projektu KHNP Harry Chang. Stavbu v Barakahu Korejci zahájili v roce 2012.

Pro firmu by úspěch v Česku znamenal první výraznější průnik na Západ. Korejce třeba před dvěma lety kvůli dodržení termínu a rozpočtu u Barakahu ocenila šéfka Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) Dana Drábová. Slovo jejího úřadu bude při samotné stavbě Dukovan velmi důležité. I přes mezinárodní licence platí, že je u každé stavby potřeba především souhlas domácího regulátora.

KHNP začala Barakah stavět před osmi lety. A letos v srpnu se Emiráty staly první arabskou zemí, která vyrábí vlastní elektrinu z jádra. Termín se jim podařilo dodržet také u druhého bloku dokončeného letos v červenci. Nyní se čeká na souhlas tamního regulátora, aby se mohlo zavést jaderné palivo. Spolu se třetím a čtvrtým blokem je tak elektrárna v Barakahu podle KHNP hotová z 94 procent.

Byznys bez politiky

Korejci těží také z toho, že asi jako jediní nemusí dokazovat, že za jejich nabídkou stojí geopolitické zájmy. Pro KHNP jde o důležitý krok ve snaze stát se významným exportérem jaderných technologií: zatím kromě Spojených arabských emi-

rátů společnost staví a provozuje reaktory jen ve své vlastní zemi.

S politickými riziky má největší problém ruský Rosatom, na jehož technologiích Dukovany z minulosti stojí. Proti němu a čínské CGNP v létě při návštěvě Česka lobboval americký ministr zahraničí Mike Pompeo. Dodavatele z Ruska a Číny si nepřeje ani část opozice.

Skupina KHNP, již rovněž většinou kontroluje stát, zdůrazňuje, že její vítězství bude jen další v řadě úspěšných investic jihokorejských firem v Česku, které tady investovaly desítky miliard korun. Jako třeba Hyundai, jež v Nošovicích na severní Moravě postavila druhou největší tuzemskou továrnu na výrobu aut.

Samotná KHNP v Česku tolik známá není. Pokouší se to změnit reklamní kampaní. Její klipy a bannery na internetu a spoty v rádiu jsou vidět a slyšet od loňského srpna. Už dva roky také Korejci sponzorují hokejový klub SK Horácká Slavia Třebíč a po firmě se jmenuje tamní KHNP Arena.

Korejský podnik – podobně jako další uchazeči – také postupně podepisuje dohody s dodavateli z Česka. Těží z toho firmy v blízkosti Dukovan jako I&C Energo, Nuvia, MICO či TES Vsetín. Jejich zapojení snižuje náklady, a proto se prakticky nedají obejít. Pravděpodobně je zapojení Doosan Škoda Power, která může pro reaktor dodat turbínu. Mateřská společnost Doosan, která plzeňskou firmu vlastní od

roku 2009, s KHNP dlouhodobě spolupracuje. Dodala turbíny už do 17 reaktorů v Jižní Koreji.

Na dotaz HN korejská firma nevyloučila spolupráci s dalšími uchazeči. „Jsme ochotni ve věcech ekonomiky, bezpečnosti a propojení s českým průmyslem spolupracovat s jiným kandidátem jako Westinghouse, Rosatom nebo EdF,“ uvedl Harry Chang. Zároveň KHNP zdůraznila, že je připravená celý projekt Dukovan zajistit sama.

V minulosti Korejci spolupracovali s americkou GE a Westinghousem při vývoji a stavbě jaderných elektráren v Koreji. S Westinghousem, jenž patří k uchazečům o Dukovany, spolupracuje i v Emirátech.

K podobnému spojení pro výběrové řízení došlo letos v Bulharsku. Spojil se tu ruský Rosatom s francouzským Framatome, který dodá klíčový řídicí systém, částí strojovny pak společnost GE Alstom.

Reaktor bez certifikace

Nevýhodou KHNP je však zatím to, že jimi nabízený reaktor APR 1400, který získal před třemi lety evropskou certifikaci, je pro Dukovany počítající s výkonem 1000 megawattů, příliš velký. Korejci proto musí reaktor, jehož dva kusy už v Jižní Koreji pracují a dalších osm se jich staví, upravit. „Počítáme se získáním certifikace do září 2022,“ uvedl Chang. Kromě toho ale potřebují také souhlas SÚJB, protože jinak se může vše dále protáhnout.

KOREA HYDRO & NUCLEAR POWER**Státní podnik**

■ KHNP je dceřiná firma korejské státní společnosti KEPCO, která je v Jižní Koreji obdobou českého ČEZ. Provozuje a staví jaderné a vodní elektrárny.

■ Od roku 2016 se KHNP zajímá o Dukovany. Sleduje i možné tendry v Polsku, Rumunsku, Slovinsku a na Ukrajině.

■ Hlavním reaktorem je APR 1400. Pro Dukovany se použije menší APR 1000. Korejci vyvíjí i modulární reaktory pro Saúdskou Arábii, Jordánsko, Indonésii a Filipíny.

■ KHNP staví čtyři nové reaktory v Jižní Koreji. Zatím jediný projekt v zahraničí je stavba čtyř reaktorů v Barakah ve Spojených arabských emirátech.

Jádro v Jižní Koreji

■ Jihokorejská energetika stojí na plynu a uhlí. Jaderná energie je třetí nejdůležitější zdroj. V zemi je celkem 24 bloků. Do roku 2040 má vzrůst výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů na 35 procent.

■ V Jižní Koreji existuje vůči jádru silná opozice. Ta zesílila po havárii v japonské jaderné elektrárně Fukušima. K příznivcům jádra nepatří současný prezident Mun Če-in. Korejská vláda ale jádro většinou nezpochybňuje.

„Když spadnete na dno, zjistíte, na čem opravdu záleží.“

David Hofbauer
(Marek Němec)

**VELKÝ NÁVRAT
OBLÍBENÉHO HRDINY**

SESTRÍČKY
MODRÝ KÓD

dnes
2015

Prima